

DECIZIE Nr. 681 din 13 noiembrie 2014
referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Legea
nr. 571/2003 privind Codul fiscal
EMITENT: CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 889 din 8 decembrie 2014

Augustin Zegrean - președinte
Toni Greblă - judecător
Petre Lăzăroiu - judecător
Mircea Ștefan Minea - judecător
Daniel Marius Morar - judecător
Mona-Maria Pivniceru - judecător
Puskas Valentin Zoltan - judecător
Tudorel Toader - judecător
Ingrid Alina Tudora - magistrat-asistent

1. Pe rol se află pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, excepție ridicată de Dan Jitaru în Dosarul nr. 7.348/117/2013 al Tribunalului Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale. Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 360D/2014.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 16 octombrie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu, și au fost consemnate în încheierea din acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea, în conformitate cu prevederile art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 13 noiembrie 2014, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea civilă din 28 februarie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 7.348/117/2013, Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Dan Jitaru într-o cauză având ca obiect contencios administrativ fiscal.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată că este încadrat în grad de handicap accentuat (fiind diagnosticat cu scleroză multiplă) și realizează venituri din profesii liberale (exercită profesia de avocat). Susține, în esență, că prevederile art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal sunt neconstituționale în măsura în care induc "o discriminare directă a persoanelor încadrate în grad de handicap care realizează venituri din profesii liberale față de persoanele care realizează venituri din salarii, în sensul în care veniturile salariale nu sunt impozabile, iar veniturile din profesii liberale sunt supuse impozitării."

5. Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale apreciază că "excepția ar putea fi găsită ca fiind întemeiată, în măsura în care se poate interpreta că textul criticat induce o discriminare directă în raport de cele două categorii de venituri realizate de aceleași persoane încadrate în grad de handicap grav sau accentuat, respectiv de apartenența persoanelor care realizează veniturile la profesiile liberale sau la celelalte profesii salarizate, cu încălcarea art. 16 din Constituție, și în măsura în care textul legal contravine principiului așezării juste a sarcinilor fiscale, prevăzut de art. 56 din Constituție".

6. În conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

7. Avocatul Poporului consideră că prevederile art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal sunt constituționale. În acest sens, arată că nu poate fi reținută critica formulată prin raportare la dispozițiile art. 16 și art. 56 din Constituție, deoarece autorul excepției vizează mai degrabă o lacună a legii, solicitând, în realitate, o completare a dispozițiilor legale criticate în sensul de a se prevedea că sunt scutite de la plata impozitului și veniturile obținute din exercitarea profesiilor liberale. Or, o atare critică privind o omisiune de reglementare nu are relevanță constituțională.

8. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1) și (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 55 alin. (4) lit. k¹) din cap. III intitulat "Venituri din salarii" al titlului III - Impozitul pe venit din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003. Textul de lege criticat are următorul conținut:

- Art. 55 alin. (4) lit. k¹): "Definirea veniturilor din salarii [...]"

Următoarele sume nu sunt incluse în veniturile salariale și nu sunt impozabile, în înțelesul impozitului pe venit: [...]"

k¹) veniturile din salarii realizate de către persoanele fizice cu handicap grav sau accentuat;"

11. În susținerea neconstituționalității acestor prevederi legale, autorul excepției invocă încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) potrivit cărora "Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări", art. 50 referitor la Protecția persoanelor cu handicap și a celor ale art. 56 referitor la Contribuții financiare. De asemenea, apreciază că este încălcat și art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la Interzicerea discriminării.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia deduce neconstituționalitatea art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal din faptul că aceste prevederi de lege instituie o discriminare între persoanele încadrate în grad de handicap grav sau accentuat, întrucât, potrivit textului de lege criticat, veniturile din salarii realizate de către această categorie de persoane nu sunt impozabile, neexistând însă o reglementare similară și în cazul persoanelor fizice cu handicap grav sau accentuat care realizează venituri din profesii libere, în sensul scutirii și a acestora de la plata impozitului pe aceste venituri.

13. Din perspectiva criticii formulate, Curtea reține următoarele:

14. Analizând cadrul legislativ relevant în prezenta cauză, Curtea reține că inițial soluția legislativă criticată era cuprinsă în art. 26 lit. a) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008, care prevedea că "Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de următoarele facilități fiscale:

a) scutire de impozit pe veniturile din salarii și indemnizații de natură salarială;

Aceste prevederi de lege au fost modificate prin Legea nr. 360/2009 pentru modificarea lit. a) a art. 26 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 24 noiembrie 2009, în sensul că "Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de următoarele facilități fiscale:

a) scutire de impozit pe veniturile din salarii, indemnizații de natură salarială și pensii;"

Ulterior, art. 26 lit. a) din Legea nr. 448/2006 a fost abrogat prin art. I pct. 153 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 689 din 13 octombrie 2009, iar prin art. I pct. 3 din Legea nr. 76/2010 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2009 pentru

modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 11 mai 2010, se prevede că art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Codul fiscal se modifică și va avea următorul cuprins: "Următoarele sume nu sunt incluse în veniturile salariale și nu sunt impozabile, în înțelesul impozitului pe venit:

<<k¹) veniturile din salarii realizate de către persoanele fizice cu handicap grav sau accentuat;>>"

Așa fiind, Curtea constată că soluția legislativă cuprinsă inițial în art. 26 lit. a) din Legea nr. 448/2006 a fost preluată în cuprinsul art. 55 alin. (4) lit. k¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, text de lege criticat în speță.

15. În acest context, Curtea reține că soluția legislativă criticată în prezenta cauză a mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, în acest sens fiind Decizia nr. 88 din 5 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 29 februarie 2008, prin care Curtea a constatat că, "Textul legal criticat acordă facilități fiscale numai persoanelor cu handicap care obțin venituri din salarii și indemnizații de natură salarială, deși ar fi trebuit să cuprindă toate persoanele cu handicap grav sau accentuat."

16. Critici similare au fost formulate și din perspectiva unei discriminări instituite între persoanele cu handicap grav sau accentuat în ceea ce privește scutirile pe impozitul pe venit, în sensul includerii în această categorie și a veniturilor din pensii realizate de persoanele cu handicap grav sau accentuat, nu numai a veniturilor obținute din salarii de către aceste persoane.

17. În acest sens, prin Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 3 decembrie 2009, autorul excepției din aceea cauză preciza faptul că "statutul său de persoană cu handicap îl plasează într-o situație egală cu cea a celorlalte persoane cu același statut care se bucură de scutiri de impozit" și că "beneficiul scutirii de impozit ar trebui acordat și pensionarilor". Prin această decizie, Curtea a reținut că, "într-adevăr, [...] existența unui handicap presupune, pentru toate persoanele care se confruntă cu aceasta, eforturi comparabile de adaptare la condițiile de trai. Se poate susține că, în această lumină, sursa veniturilor obținute nu poate plasa persoanele cu handicap într-o situație mai avantajoasă sau mai puțin avantajoasă." Cu toate acestea, Curtea a apreciat că "opțiunea legiuitorului pentru acordarea unor scutiri de impozit nu a fost arbitrară, ci întemeiată pe o serie de considerente obiective".

18. De asemenea, prin Decizia nr. 320 din 23 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010, autorul excepției de neconstituționalitate din acea speță susținea că reglementarea legală este neconstituțională în măsura în care limitează sfera persoanelor cu handicap care beneficiază de scutire de impozit numai la salariați, fără a prevedea și pensionarii, instituind astfel o discriminare între persoanele care fac parte din aceeași categorie. În acest sens, s-a invocat faptul că art. 50 din Constituție are în vedere măsuri de protecție socială pentru toate persoanele cu handicap, nu doar pentru unele dintre acestea. Analizând critica formulată, în considerentele acelei decizii, Curtea a reținut faptul că "legiuitorul a înțeles să modifice cadrul normativ aplicabil persoanelor cu handicap grav sau accentuat în ceea ce privește scutirile de impozitul pe venit. Acest lucru rezultă din adoptarea Legii nr. 22/2010 pentru completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 4 martie 2010, al cărei articol unic introduce în cuprinsul Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal un nou articol, articolul 70¹, care stabilește că <<Prevederile referitoare la reținerea impozitului pe venitul din pensii nu se aplică venitului din pensii realizat de persoanele cu handicap grav sau accentuat.>>" Curtea precizează faptul că Legea nr. 22/2010 a fost ulterior abrogată prin art. III din Legea nr. 76/2010 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, iar prin art. I pct. 4 din acest act normativ a fost introdus în Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal un nou articol, respectiv articolul 68¹, intitulat "Venituri neimpozabile", care prevede că "Nu sunt venituri impozabile veniturile din pensii realizate de către persoanele fizice cu handicap grav sau accentuat".

19. Așa fiind, Curtea constată că legiuitorul a corectat situația anterioară, chiar în sensul criticilor formulate de autorii excepțiilor de neconstituționalitate, statuând că beneficiază de scutirile de impozitul pe venit, pe lângă veniturile din salarii realizate de către persoanele fizice cu handicap grav sau accentuat, și veniturile din pensii realizate de aceeași categorie de persoane.

20. În aceste condiții, referitor la critica de neconstituționalitate formulată în prezenta cauză, Curtea apreciază că facilitățile fiscale conferite de legiuitor au fost acordate tocmai în considerarea calității de persoană cu handicap grav sau accentuat, și nu în funcție de sursa veniturilor realizate, așa încât de aceste facilități fiscale ar trebui să beneficieze toate persoanele aflate în această situație.

21. În acest context, Curtea observă că art. 50 din Constituție consacră dreptul persoanelor cu handicap de a se bucura de o protecție specială, sens în care statul trebuie să asigure realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament al handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap la viața comunității. Pentru a da eficiență acestei norme constituționale, legiuitorul a reglementat un ansamblu de drepturi și măsuri puse la dispoziția persoanelor cu handicap pentru a facilita integrarea și incluziunea socială a acestora, având în vedere tocmai statutul lor special.

22. Astfel, Curtea reține că Legea nr. 448/2006 a statuat principiile care stau la baza protecției persoanelor cu handicap, printre care și prevenirea și combaterea discriminării, egalizarea șanselor, egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă. De asemenea, art. 6 lit. h) din acest act normativ prevede că persoanele cu handicap beneficiază, printre altele, și de drepturi la facilități fiscale, însă în mod egal, fără discriminare, în considerarea dispozițiilor constituționale ale art. 50 teza întâi potrivit căroră "Persoanele cu handicap se bucură de protecție specială".

23. Pe cale de consecință, Curtea constată că statutul de persoană cu handicap trebuie să îi plaseze într-o poziție egală pe toți cei care au acest statut, care trebuie să se bucure în aceeași măsură de aceleași facilități fiscale, în speță fiind vorba de scutiri de impozit pe veniturile realizate. În mod contrar, se instituie o situație discriminatorie în cadrul aceleiași categorii de persoane, care este contrară principiului egalității în drepturi a cetățenilor, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție.

24. Așa fiind, Curtea apreciază că opțiunea legiuitorului pentru acordarea unor scutiri de impozit pentru persoanele cu handicap grav sau accentuat care realizează venituri din salarii a fost justificată de necesitatea protejării veniturilor obținute de către acestea, fiind întemeiată pe o serie de considerente obiective, și anume încurajarea persoanelor cu handicap să se integreze în masa activă a populației. Așa fiind, pe considerentul egalității de tratament între persoanele cu handicap grav sau accentuat, facilitățile fiscale aplicate veniturilor de natură salarială ar trebui să se extindă și asupra veniturilor obținute din activități independente - profesii libere, așa cum, de altfel, legiuitorul a înțeles să le extindă și asupra veniturilor realizate din pensii de către persoanele cu handicap grav sau accentuat.

25. Prin urmare, având rolul de garant al drepturilor și libertăților cetățenești, Curtea Constituțională nu poate ignora această situație discriminatorie născută în cadrul aceleiași categorii de persoane, în speță persoane cu handicap grav sau accentuat, cu consecința înfrângerii exigențelor constituționale ale art. 16 alin. (1) potrivit căroră "Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări".

26. Pentru argumentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1 - 3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Dan Jitaru în Dosarul nr. 7.348/117/2013 al Tribunalului Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că prevederile art. 55 alin. (4) lit. k¹ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal sunt constituționale în măsura în care se interpretează că nu sunt venituri impozabile, în înțelesul impozitului pe venit, veniturile realizate în mod individual din exercitarea unei profesii libere de către persoanele cu handicap grav sau accentuat.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 noiembrie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora